

Tvangs fuldbyrdelse

3. udgave

Tvangsfuldbyrdelse
3. udgave, 1. oplag

© 1997 by Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Alle rettigheder forbeholdes.
Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse eller
mangfoldiggørelse af denne bog eller dele heraf er
uden forlagets skriftlige samtykke ikke tilladt
ifølge gældende dansk lov om ophavsret.

Tryk: Gentoft Tryk
Indbinding: Damm's Bogbinderi, Randers

Printed in Denmark 1997
ISBN 87-574-3332-1

Forord

Da Jens Anker Andersen den 24.07.1996, 54 år gammel, pludselig døde af en blodprop, var det meste af manuskriptet til denne bog skrevet rent. Konceptet til den resterende del lå færdigbearbejdet på hans skrivebord. Det blev hans sidste bog. Afslutningen på et usædvanligt omfattende forfatterskab, der, ud over en afbrudt strøm af artikler i diverse fagtidsskrifter, omfattede følgende bøger:

- 1976: Auktionsretlige emner, DJØF
- 1979: Fogedsager, en lovkommentar, med 3 medforfattere, Gad
- 1980: Lærebog i auktionsret, DJØF
- 1980: Auktioner, DJØF
- 1981: Tvangsfuldbyrdelse, DJØF
- 1981: Dødsfald og dødsboer, Gad
- 1981: Brugeligt pant, DJØF
- 1982: Dødsfald og dødsboer, 2. udg., Gad
- 1982: Kreditorfølgningssystemet, DJØF
- 1983: Kreditkøbsloven, med 3 medforfattere, DJØF
- 1983: Rentereglen i tinglysningslovens § 40, stk. 3, udgivet af flere kreditforeninger
- 1984: Auktioner, 2. udg., DJØF
- 1984: Kontant og Kredit, opslagsbog for købere og sælgere, DJØF
- 1984: Lærebog i auktionsret, 2. udg., DJØF
- 1985: Retsafgiftsloven, DJØF
- 1986: Dødsfald og dødsboer, 3. udg., Gad
- 1986: Høstpant og sukkerroekontrakter, Nykredit
- 1988: Tvangsfuldbyrdelse, 2. udg., DJØF
- 1989: Skifteret - dødsboer, DJØF
- 1992: Retsafgiftsloven, 2. udg., DJØF
- 1993: Dansk retspleje i hovedtræk, med medforfatter, Gad
- 1994: Brugeligt pant, 2. udg., DJØF
- 1996: Auktioner, 3. udg., DJØF

Listen vidner om spændvidden i Jens Anker Andersens interesser og især hans glæde ved at hjælpe praktikere på området, hvor de ikke kunne få hjælp andre

steder. Han opdyrkede således mange af processens kroge, først og fremmest auktionsretten. Hans bøger er blevet vægtigere og vægtigere, præget af det utal af problemer han gennem årene har hjulpet praktikere med at løse.

Jens Anker Andersen havde allerede planlagt de næste bogudgivelser. Han havde stadig glæden ved at skrive. Hans død satte en stopper for flere udgivelser - men listen vidner om et måske kort (20 år), men fornemt forfatter-skab.

Gorm Toftegaard Nielsen

Jens Anker Andersen har i årenes løb slidt flere fyldepenne op, vel at mærke den gammeldags type pen, som skulle fyldes op fra et blækglas, ikke noget med patroner. Han skulle heller ikke nyde noget af at bruge den moderne teknologi såsom manuel eller elektronisk skrivemaskine, endsig PC. Hans manglende indsigt gjorde, at han ikke stolede på PC'ens lyksaligheder. Hans håndskrift var så særegen, at han og jeg for mange år siden blev enige om, at han dikterede sine koncepter til mig, således at jeg fremfor at gå på »detektivarbejde« i hans koncepter fik disse, indtalt med hans specielle dialekt, ind gennem ørerne. Dog fik jeg konceptet til støtte – for en sikkerheds skyld!

Jens Anker Andersen brugte aldrig – som nogle forfattere – at nævne, endsi-ge takke nogen i forordet til sine bøger. Som Jens Anker Andersens anonyme »redskab« gennem 23 år prøvede jeg i »Auktioner«, 3. udg. – nærmest for morskab – at rette op på dette ved at lave et udkast til en sådan taksigelse. Stor var min forbavselse, da udkastet blev stående både efter 1. og 2. korrekturen og som sådan godkendt af Jens Anker Andersen. Hvis Jens Anker Andersen endelig havde takket nogen, var det utvivlsomt blevet formuleret anderledes. Men at han lod det stå fortæller, at Jens Anker Andersen havde respekt for sekretærens arbejde.

Jeg vil her i hans sidste bog mindes Jens Anker Andersen som en flink, loyal, flittig og medlevende arbejdsgiver, der altid afleverede tingene i god tid. Jens Anker Andersen overkom utroligt meget. Han var principfast, stædig, men meget hjælpsom og var dagligt det sikre holdepunkt på afdelingen, og hans død har efterladt et stort tomrum her.

Solveig Berg

Forkortelser

Adv	Advokaten (indtil 1980 Advokatbladet)
Abl	Afbetalingsloven
Afl	Aktieselskabsloven
Bt	Betænkning (nr. og årstal)
Bt p	Bekendtgørelse (nr. og årstal i Lovtidende)
Cbl	Cirkulære (nr. og årstal i Ministerialtidende)
Cl	Christian V's danske lov fra 1683
Est	Erstatningsansvarsloven
Fal	Forsikringsaftaleloven
Fm	Fuldmægtigen
Fogedbøger	Jens Anker Andersen, Preben Skouvig, Poul Sørensen og Allan Walbom, »Fogedsager« (1979)
Ft	Folketingstidende
Ful	Funktionærloven
Gbl	Gældsbrevsloven
Gomard	Bernhard Gomard, »Fogedret«, 3. udg. (1981)
Gr	Grundloven
H	Højesteretsdom eller -kendelse
H St D	Hof- og Stadsretsdom eller -kendelse
J	Juristen (1974-81 Juristen & Økonomen)
Kap	Kapitel
Komm. Rpl.	Kommenteret Retsplejelov II, 5. udg. (1994)
Kl	Konkursloven
Kreditafl.	Kreditaftaleloven
Kreditkbl.	Kreditkøbsloven
Kreditkøbsbet.	Betænkning nr. 839:1979 om køb på kredit
Ksl	Kildeskatteloven
L	Lov (nr. og årstal i Lovtidende)
Lbkp.	Lovbekendtgørelse (nr. og årstal i Lovtidende)
Ll	Lejeloven
L OHS	Landsover- samt Hof- og Stadsretsdom eller -kendelse

Møgelvang	P. Møgelvang-Hansen, »Umiddelbare fogedforretninger« (1975)
ML	Myndighedsloven
NDS	Nordisk Domssamling
RAL	Retsafgiftsloven
Rks.	Rekvisitus (rekvisiti, rekvisitae)
Rkv.	Rekvirent
Rpl.	Retsplejeloven
SH	Sø- og Handelsretsdom eller -kendelse
Skfl.	Skifteloven
Strl.	Straffeloven
Taksøe-Jensen	Finn Taksøe-Jensen, »Udlæg« (1977)
TfR	Tidsskrift for Rettsvitenskap
TL	Tinglysningsloven
U	Ugeskrift for Retsvæsen
Udlægsbet.	Betænkning nr. 634:1971 om udlæg og udpantning
V	Vestre Landsretsdom eller -kendelse
VLT	Vestre Landsrets Tidende
Ø	Østre Landsretsdom eller -kendelse

Indholdsfortegnelse

I	<i>Indledning</i>	13
A	Begrebet fogedret samt fogedrettens placering og funktion i retssystemet	13
II	De forskellige former for fogedforretninger	17
C	Lovgrundlaget	20
D	Den fogedretlige litteratur	21
II	<i>Inkassoomkostninger mv.</i>	23
III	<i>Inkassofuldmagt</i>	34
IV	<i>Kreditoplysninger, Kreditoplysningsbureauer og Soliditetsoplysninger</i>	36
	Register over offentlige myndigheders skyldnere	40
V	<i>De tvangsfuldbyrdende myndigheder</i>	43
VI	<i>Fogedretternes internationale kompetence</i>	56
VII	<i>Fogedretternes stedlige kompetence</i>	59
VIII	<i>Umiddelbare fogedforretninger</i>	65
A	Begrebet umiddelbare fogedforretninger	65
B	Grundlaget for foretagelsen af umiddelbare fogedforretninger	68
C	Umiddelbare fogedforretninger vedrørende fast ejendom	73
D	Umiddelbare fogedforretninger vedrørende rørligt gods	85
E	Umiddelbare fogedforretninger vedrørende børn	86
F	Umiddelbare fogedforretninger mellem ægtefæller og samlevende	88

G.	Umiddelbare fogedforretninger vedrørende el, gas, vand og varme	90
H.	Fremgangsmåden ved umiddelbare fogedforretninger	92
I.	Tilbagebetalingsforretninger i henhold til Kreditaftaleloven	95
J.	Umiddelbare fogedforretninger ved skifteretten	108
IX	<i>Foreløbige retsmidler</i>	109
A.	Arrest	111
B.	Arrest i skib	116
C.	Forbud	118
D.	Forbud mod varemærkeforfalskede og piratkopierede varers overgang til fri omsætning	124
X	<i>Udlæg</i>	125
A	Udlægsgrundlaget	125
1.	Retsafgørelser	126
2.	Retsforlig (= offentlige forlig)	131
3.	Frivillige forlig (= private eller udenretlige forlig)	133
4.	Gældsbreve	135
5.	Pantebreve	136
6.	Veksler og checks	143
7.	Voldgiftskendelser (frivillig voldgift)	144
8.	Tilbageholdsret	145
9.	Udpantningsret	145
10.	Hvem kan benytte udlægsgrundlaget?	146
11.	Hvem kan udlægsgrundlaget benyttes over for?	147
B.	Fuldbyrdsfrister, tilsigelsesfrister og udsættelser	149
C.	Udlægshindringer - universalforfølgning	154
D.	Udlægsrekvirentens fyldstgørelse gennem tilbagebetaling af salgsgenstanden	157
E.	Udlæggets genstand	159
1.	Skyldnerens formue	159
2.	Udlæg hos en gift person, registreret partner eller samlevende	164
3.	Genstande købt med ejendomsforbehold	169
4.	Interessentskab og sameje	172
5.	Selskabsanpartner	176
6.	Deponering, lån og leje	178
7.	Trangsbeneficiet	178
8.	Udlæg i penge	185

9.	Modregning i fogedretten	187
10.	Udlæg i fast ejendom, registreret skib eller luftfartøj mv.	190
11.	Udlæg i rettigheder i henhold til gensidigt bebyrdende kontrakter - Løn og lejeforhold	195
12.	Udlæg i erstatningskrav	203
13.	Udlæg i forsikringskrav	205
14.	Udlæg i underholdsbidrag	206
15.	Udlæg i sociale understøttelser mv.	207
16.	Uoverdragelige eller personlige rettigheder mv.	207
17.	Udlæg i ophavsrettigheder og andre enerettigheder	209
18.	Udlæg i fremtidige og betingede rettigheder	212
XI	<i>Fremgangsmåden ved udlægsforretninger</i>	220
A	Udlægsbegæringen og dens retsvirkninger	220
B	«Fredningsreglen», jf. Rpl. § 490	224
C	Tid og sted for udlægsforretningen	228
D	Fogedvidner	230
E	Underretning om forretningens foretagelse	230
F	Tilsigelse af skyldneren	233
G	Partsbegrebet	235
H	Parternes møde - politifremstilling	235
I	Rks. Oplysningspligt - Fogedrettens magtanvendelse	240
J	Strafansvar for falsk forklaring i fogedretten	242
K	Opgørelsen af rkv.s fordring - Omkostninger	243
L	Registrering og vurdering af det udlagte	245
XII	<i>Udlæggets retsvirkninger</i>	249
A	Afdragsordninger	250
B.	Skyldnerens rådighed over det udlagte	254
C.	Sikringsakter	261
D.	Legitimationsvirkningen og modregning over for udlagte fordringer	266
E.	Udlægs prioritet	270
F.	Forældelse af udlæg	275
G.	Omstødelse af udlæg og andre kreditorforfølgningsskridt	279
XIII	<i>Tvangsfuldbyrdelse af andre krav end pengekrav</i>	282
A.	Direkte gennemtvungelse af kravet	286
B.	Kapitalisering af rekvirentens krav	287

C.	Privat straffesag	288
D.	Forretninger vedrørende børn	289
XIV	<i>Fogedrettens prøvelsesret – tvister under fogedforretninger</i> ..	294
A.	Fogedrettens prøvelsesret	294
B.	Bevisførelse i fogedretten	302
C.	Hvad er virkningen af, at fogedretten ikke kan tage stilling til en tvist?	306
D.	Fogedrettens behandling af tvister	308
XV	<i>Appel mv. af fogedafgørelser</i>	312
A.	Hvad kan appelleres?	314
B.	Appelbegrænsning i småsager	314
C.	Hvornår kan der appelleres?	316
D.	Hvem kan appellere?	316
E.	Appelfrister	318
F.	Tredjeinstansbevilling	319
G.	Anke eller kære?	320
H.	Opsættende virkning	322
I.	Kæresagers behandling	324
XVI	<i>Fogedafgørelses retskraft</i>	327
A.	Genoptagelse	327
B.	Retskraft	330
XVII	<i>Erstatning og godtgørelse i anledning af ulovlige tvangsfuldbyrdelseskridt</i>	333
A.	Erstatningsreglerne	333
B.	Rpl. § 505	335
XVIII	<i>Lovregister</i>	341
XIX	<i>Domsregister</i>	353
XX	<i>Stikordsregister</i>	363

I. Indledning

A. Begrebet fogedret samt fogedrettens placering og funktion i retssystemet

Den materielle ret angiver i abstrakt form, i hvilket omfang der består rettigheder og pligter. Navnlige frygten for at blive registreret som skyldner hos kreditoplysningsbureauerne, omkostningsreglerne og Rentelovens regler om moratorium er med til at motivere skyldnerne til frivilligt og rettidigt at opfylde deres betalingsforpligtelser.

En i meget begrænset omfang er den, der ifølge de materielle regler har en retsbeføjelse til at tage sig selv til rette gennem selvtægt eller udøvelse af nødstrøg eller nødret. Større praktisk betydning har det, at en pengecreditor, der kræver at modtage penge til debitor, kan sikre sig fyldestgørelse gennem modregning, som kan siges at være en særlig form for tvangsfuldbyrdelse, som kreditor kan gennemføre på egen hånd.¹ Da staten betragtes som en enhed, jf. *L. 1955/13 II*, når en statslig myndighed vil modregne (men ikke når der modregnes over for en statslig myndighed), har modregningsadgangen, navnlig efter indførelse af EDB-registre, særlig stor betydning for de offentlige kreditorer, som endda i visse tilfælde – uden egentlig modregning – kan indtræde i skyldnerens krav på overskydende skat, jf. Bistandslovens §§ 7 og 27. Offentlige myndigheder kan endvidere ofte på egen hånd praktisere retshåndtagelse vedrørende naturakrav gennem den såkaldte forvaltningstvang, der traditionelt behandles i faget forvaltningsret.²

Følgelig er det den altovervejende hovedregel, at den, der mener at have et krav, som modparten ikke opfylder, må søge kravet fastslået af domstolene. Selv efter at der foreligger en endelig dom, er det dog langt fra givet, at domfældte opfylder denne, idet han måske enten fortsat er modvillig eller ikke økonomisk er i stand til at efterkomme dommen. Domhaveren må i så fald

¹ Reglerne om modregning behandles traditionelt i faget obligationsret, jf. fx *Ussing*, Alm. del, 4. udg., s. 317 ff., *Stig Jørgensen*, Kontraktret II, s. 67 ff., og *Gomard*, Obligationsret, 3. Del, s. 177 ff.

² If. fx *Poul Andersen*, Dansk Forvaltningsret, 5. udg., s. 6 f., og s. 542 ff.